

2016-12-02

Stödregelenheten
Maria Sköld

Konsekvensutredning med anledning av ändring av ansökansföreskriften för jordbrukarstöd - TILLÄGG

Ytterligare förslag på förtydliganden har gjorts i föreskriften sedan remissen skickades ut den 25 november och därför har en uppdatering av konsekvensutredningen gjorts. De paragrafer som har nya förslag på ändringar är 9.4, 9.6 och 11 a punkt 4 §§.

Bakgrund

Statens jordbruksverks föreskrifter (SJVFS 2015:2) om ansökan om jordbrukarstöd innehåller samlade gemensamma bestämmelser främst för hur jordbrukare ansöker om stöd. Ansökansföreskriften gäller i dagsläget för följande stöd.

- Gårdsstöd
- Förgröningsstöd
- Stöd till unga lantbrukare
- Nötkreatursstöd
- Miljöersättning för betesmarker och slåtterängar, restaurering av betesmarker och slåtterängar, fäbodan, skötsel av våtmarker och dammar samt vallodling
- Ersättningar för ekologisk produktion och för omställning till ekologisk produktion
- Djurvälståndersättningar
- Kompensationsstöd
- Nationellt stöd till jordbruket i norra Sverige för smågrisproduktion, getter, potatis, bär och grönsaker

I ansökansföreskriften finns det bland annat grundläggande krav för ansökan, viktiga tidpunkter, hur ansökan om utbetalning och åtagande för miljöersättningar görs, vilka uppgifter som ska lämnas senast sista ansökningsdag samt regler för överlåtelse. En stor del av reglerna för ansökanprocessen finns redan i EU-regelverket.

Den ändring av ansökansföreskriften som nu föreslås berör bland annat sista ansökningsdatum, ansökningar på blanketter, överlåtelse och diverse mindre justeringar, ändringar och tillägg. Många av de ändringar som föreslås är av marginell betydelse för jordbrukarna.

A Allmänt

1. Beskrivning av problemet och vad man vill uppnå

Målet med föreskriften är att det ska finnas tydliga regler för hur man söker de stöd och ersättningar som omfattas av föreskriften, så att handläggningen och ansökan om stöd blir så enhetlig och förutsägbar som möjligt. Vi gör därför diverse ändringar, tillägg och förtydliganden för att möjliggöra detta.

5 § om ansökningsblankett

Inför 2017 har Jordbruksverket ambitionen att det inte längre ska vara möjligt att göra sin SAM-ansökan på blankett. Blanketthanteringen är administrativt tungrodd eftersom handläggningen i övrigt är digital. Vi föreslår därför att femte paragrafen ändras på vis att det bara är möjligt att söka stödet för hotade husdjursraser och

djurvälfärdsersättningar på blankett. Djurvälfärdsersättningarna är möjliga att söka i SAM-Internet från och med stödår 2017 men möjligheten att söka på blankett kommer fortsatt att finnas kvar. Ersättningen för hotade husdjursraser är ännu inte möjlig att söka i SAM-Internet.

Att möjligheten att söka på blankett försvinner påverkar bara de som fortfarande använder blanketten för att göra sin ansökan. Stödår 2016 var det 84 jordbrukare som valde att lämna in sin SAM-ansökan på blankett av de totalt cirka 60 000 som sökte, året innan var det 337. För att underlätta övergången för de som fortfarande söker på blankett kommer länsstyrelserna att erbjuda någon form av tekniskt stöd. Näringsdepartementet håller på att arbeta fram förslag för reglering av det tekniska stödet. Regleringen kommer sannolikt ske genom tillägg i direktstödsförordningen SFS (2014:1101) och landsbygdsförordningen SFS (2015:406). Om departementet inte får regelverket på plats i tid kommer blanketterna inte att tas bort.

5 a § om ankomstdatum

Vi föreslår att det läggs till en ny paragraf som reglerar att en ansökan, anmälan eller uppgift anses inkommen det datum den kommer in till någon av de stödmyndigheter som omfattas av dessa föreskrifter. Om till exempel en anmälan om överlåtelse av stödrätter kommer in till en länsstyrelse istället för Jordbruksverket räknas anmälan som inkommen det datum den kommer in till länsstyrelsen.

7 § om sista ansökningsdag

Inför varje stödår utreder Jordbruksverket vilket datum som är lämpligast som sista ansökningsdag för det kommande stödåret. Utredningen tar hänsyn till vilka krav som ställs från kommissionen, regeringen, länsstyrelsen och Näringsdepartementet för att säkerställa en korrekt utbetalning av stöd. Jordbruksverket har kommit fram till att sista ansökningsdag 2017 bör vara den 4 maj.

Den övergripande effekten av datumet är att uppnå utbetalningar som

- är korrekta
- kan göras i tid till en nöjd kund och
- är följden av effektiv hantering både på Jordbruksverket och på länsstyrelserna.

9 § om vilka uppgifter som ska lämnas senast sista ansökningsdag vid ansökan om direktstöd eller utbetalning

I 9 § första stycket har vi lagt en hänvisning till artikel 21 i förordning (EU) nr 809/2014, som reglerar innehållet i ansökan för djurbaserade stöd. Tidigare fanns bara en hänvisning till artikel 14 som reglerar innehållet i ansökan för arealbaserade stöd.

I 9 § p. 4 har vi lagt till att det ska vara ett giltigt produktionsplatsnummer. Detta är inget nytt krav utan ett förtydligande som inte innebär någon ändring i sak eftersom det inte skapas någon ansökan om produktionsplatsnumret inte existerar. *Texten är justerad i det andra remissutskicket för att förtydliga innebörden i punkten.*

I 9 § p.6 har vi justerat skrivningen för kompensationsstödet. Vi har lagt till orden *för grovfodergrödor typ 1, 2 eller 3*. Det är inte ett krav att uppge produktionsplatsnummer vid ansökan om kompensationsstöd för jordbrukare som enbart söker kompensationsstöd för växtodling. *Texten är justerad i det andra remissutskicket för att förtydliga innebörden i punkten.*

Vi har även flyttat 9 § p. 7 till 13 § 1 st p. 2 eftersom redovisningen av vilka djur som vistas på fäbod bete ska skickas in senast sista ändringsdag. Flytten görs eftersom lantbrukaren söker utbetalning enligt sitt åtagande genom att skicka in sin SAM-ansökan och det räcker därför att redovisa djuren sista ändringsdag. Denna tillämpning gällde redan 2016 så det är inte någon ändring i sak.

10 § om uppgifter vid ansökan om åtagande

Årtalet är uppdaterat avseende åtagande för våtmarker och dammar. Vi har också justerat datumet för när en ansökan blir en ansökan för nästkommande år till sista ansökningsdag plus 25 dagar.

10 b § om vad som gäller för jordbrukare med ännu ej beslutade åtaganden

Vi föreslår att det införs en paragraf 10 b. Paragraf 10 b behövs för de jordbrukare som ansökte om ett åtagande 2015 och 2016 som vid utgången av ansökansperioden 2017 ännu inte fått något beslut på sin ansökan om åtagande.

11a § om hotade husdjursraser

Vi har ändrat artikelhänvisningen från artikel 14 i förordning (EU) nr 809/2014 till artikel 21 i förordning (EU) nr 809/2014. Hänvisningen till artikel 14 är felaktig. Det är artikel 21 som gäller för de djurbaserade ersättningarna.

Vi föreslår även att paragrafen utökas med en tredje och en fjärde punkt. Den tredje punkten innebär att jordbrukaren ska ange de produktionsplatser där de djur hålls som omfattas av ansökan. Vi vill genom detta tillägg förtydliga det villkor som framgår av landsbygdsförordningen och landsbygdsprogrammet. Jordbrukaren måste vara registrerad djurhållare på den eller de produktionsplatser som ingår i ansökan om ersättning. Denna uppgift måste därför framgå i jordbrukarens ansökan oavsett djurslag på produktionsplatsen.

Produktionsplatser där djuren vistas men där den sökande inte är registrerad djurhållare behöver inte anges. För hotade husdjursraser ska man i sin ansökan redovisa djurindivider och produktionsplatsnummer. Det är inte ett krav i ersättningen för hotade husdjursraser att djuren under hela hållandeperioden ska vara på ett produktionsplatsnummer där man är registrerad djurhållare. Djuren får även vara på produktionsplatser där sökanden inte är djurhållare, dessa ska dock inte anges i ansökan.

Den fjärde punkten innebär att en djurhållare som har ett befintligt åtagande i ersättningen för hotade husdjursraser ska styrka renrasighet med härstamningsuppgifter från godkänt härstamningsregister, i enlighet med 8 § kap 10 kap. i Statens jordbruksverks föreskrifter och allmänna råd (SJVFS 2015:25) om miljöersättningar, ersättningar för ekologisk produktion, kompensationsstöd och djurvälståndersättningar, senast sista ansökningsdag. Då djurhållaren söker ett nytt åtagande är det möjligt att lämna dessa uppgifter senast sista ändringsdag. Vid komplettering av djur i ansökan om utbetalning i ett befintligt åtagande är det sista ansökningsdag som gäller för att lämna dessa uppgifter.

11c § Djurvälståndersättningar för extra djuromsorg för får

Vi har ändrat artikelhänvisningen från artikel 14 i förordning (EU) nr 809/2014 till artikel 21 i förordning (EU) nr 809/2014. Hänvisningen till artikel 14 är felaktig. Det är artikel 21 som gäller för de djurbaserade ersättningarna.

Vi föreslår även att jordbrukaren ska ange alla produktionsplatsnummer som djuren kommer att vistas på under hållandeperioden. Det här tillägget gör vi för att vissa jordbrukare flyttar djuren till en produktionsplats där de inte alltid är registrerad djurhållare. För att kunna uppfylla villkoren för ersättningen beträffande hållandeperioden ska jordbrukaren i sin ansökan ange samtliga produktionsplatsnummer där djuren kommer att vistas under hållandeperioden. Då jordbrukaren söker för ett visst antal får och inte för specifika individer (som i ersättningen för hotade husdjursraser) behövs denna uppgift om produktionsplatserna redan vid ansökningstillfället. Vi bedömer att detta inte medför någon ytterligare administrativ börda för jordbrukarna.

11d § Extra djuromsorg för suggor

Vi har ändrat artikelhänvisningen från artikel 14 i förordning (EU) nr 809/2014 till artikel 21 i förordning (EU) nr 809/2014. Hänvisningen till artikel 14 är felaktig. Det är artikel 21 som gäller för de djurbaserade ersättningarna. Ett förtydligande av texten har också gjorts.

11e § Utökad klövhälsovård för mjölkkor

Vi har ändrat artikelhänvisningen från artikel 14 i förordning (EU) nr 809/2014 till artikel 21 i förordning (EU) nr 809/2014. Hänvisningen till artikel 14 är felaktig. Det är artikel 21 som gäller för de djurbaserade ersättningarna.

12 § Ändring eller komplettering av produktionsplatsnummer

Vi föreslår ett förtydligande, att ändring och komplettering till sista ändringsdag endast är möjlig för djurslag där Jordbruksverket hämtar djurantalet från register. Däremot gäller sista ansökningsdag (enligt 11 §) för alla produktionsplatsnummer i ansökan om djurvälståndersättningar och för produktionsplatsnummer för andra djurslag än nötkreatur i ansökan om miljöersättning för hotade husdjursraser.

13 § om vilka uppgifter om miljöersättningar, kompensationsstöd och ersättningar för ekologisk produktion som ska lämnas senast sista ändringsdag

Vi har lagt till 13 § 1 stycket p. 2 om djurredovisning vid fäbodbete. Regeln fanns tidigare i 9 § p. 7. Regeln flyttas eftersom djurredovisningen ska skickas in senast sista ändringsdatum istället för sista ansökningsdag.

13a § om vilka uppgifter som ska lämnas senast den dag som länsstyrelsen bestämmer

Ny paragraf för att reglera att vissa underlag för åtagande för miljöersättning ska lämnas in senast det datum som länsstyrelsen bestämmer. Underlagen är följande:

1. om ansökan avser miljöersättning för restaurering av betesmarker och slätterängar; underlag för restaureringsplan.
2. om ansökan avser miljöersättning för skötsel av våtmarker och dammar: uppgifter om våtmarken eller dammen är anlagd eller restaurerad samt om den har anlagts med miljöinvestering eller på annat sätt.

14 § om kartan till ansökan på blankett

Vi föreslår att paragrafen upphävs eftersom det inte längre är möjligt att lämna in ansökan på blankett. Eftersom det inte är möjligt att söka på blankett finns det inte längre något behov av att skicka in en blockkarta. För mer information, se texten till 5 §.

15 § om vilka uppgifter som ska anges i kartan

Vi föreslår att paragrafen upphävs eftersom det inte längre är möjligt att lämna in en ansökan på blankett. För mer information, se texten till 5 §.

16 § om övertagande/brukarskiften

Vi måste ändra blankethänvisningen eftersom blanketten endast gäller år 2016.

16c § om delvis övertagande av åtagande för vallodling och minskat kväveläckage

Paragrafen ändras på så vis att en överlåtelse måste omfatta all åkermark inom stödområdet istället för all mark på företaget. Med all åkermark inom stödområdet avses all den mark där det är möjligt att söka antingen miljöersättning för minskat kväveläckage eller miljöersättning för vallodling.

Mark som ligger utanför de områden där det går att söka respektive stöd behöver inte omfattas av överlåtelsen. Eftersom dessa åtaganden inte är blockbundna är det bara

möjligt att överlåta hela åtagandet om även all mark där det är möjligt att söka ersättningarna överläts samtidigt.

16d § om delvis övertagande av ansökan om utbetalning för vallodling och minskat kväveläckage

Vi föreslår en ny paragraf för att reglera hur en delvis överlåtelse av ansökan av utbetalning för vallodling och minskat kväveläckage ska gå till. För att det ska vara möjligt att göra en delvis överlåtelse måste två villkor vara uppfyllda. Dels måste den aktuella marken omfattas av överlåtelsen och dels måste övertagaren ha, eller söka ett eget åtagande för vallodling eller minskat kväveläckage.

En regel för delvis överlåtelse för dessa stöd har efterfrågats vid tidigare ändringar av föreskriften. Anledningen till att det inte fanns någon från början är att det varit oklart hur de ej blockbundna stöden ska hanteras vid delvis överlåtelse. Detta har vi nu funnit en lösning på och därför föreslås tillägget av den här paragrafen.

21 § om överföring av stödrätter

Vi måste ändra blanketthänvisningen eftersom blanketten endast gäller år 2016.

2. Beskrivning av alternativa lösningar för det man vill uppnå och vilka effekterna blir om någon reglering inte kommer till stånd

De ändringar vi gör som är hänförliga till att det är ett nytt stödår är nödvändiga för att jordbrukarna ska kunna göra sin ansökan. Det finns inga alternativ till att göra dessa ändringar. Vi har även gjort några rättningar av regelhänvisningar och andra mindre förtydliganden och ändringar. Även dessa ändringar är nödvändiga för att föreskriften ska vara korrekt.

Gällande ändringarna med anledning av att möjligheten att söka stöd på blankett begränsas till ersättningen för hotade husdjursraser och djurvälståndersättningarna är alternativet att behålla möjligheten att söka på blankett. Målsättningen har under flera år varit att alla som söker stöd ska använda SAM-Internet. Det finns fortfarande de som använder blanketten men med tanke på att hela hanteringen av ansökan efter att den kommit in är digital är det inte ett rimligt alternativ att behålla den möjligheten. Arbetsbördan som är förknippad med de ansökningar som fortfarande lämnas in på blankett är hög och det är ett naturligt steg i utvecklingen att möjligheten att söka på blankett försvinner.

För ersättningen för hotade husdjursraser har vi lagt till att jordbrukaren ska ange de produktionsplatser där djuren hålls som ingår i ansökan om ersättning. För ersättningen för extra djuromsorg för får har vi lagt till att jordbrukaren ska ange de produktionsplatsnummer där djuren kommer att hållas under hållandeperioden. För att jordbrukaren ska uppfylla kraven för respektive ersättning krävs att den här informationen finns med i ansökan. Det är därför inte ett alternativ att inte lägga till detta.

Ändringen i paragrafen för överlåtelse av åtagande för miljöersättning för vallodling och miljöersättning för minskat kväveläckage är ett förtydligande och en viss lättnad jämfört med den ursprungliga regleringen.

Tillägget av en ny paragraf för att kunna göra en delvis överlåtelse av ansökan om utbetalning av miljöersättning för vallodling och miljöersättning för minskat kväveläckage görs för att möjliggöra delvisa överlåtelser av dessa stöd. Utan den här regleringen är det inte möjligt att göra delvisa överlåtelser vilket har efterfrågats i samband med tidigare versioner av dessa föreskrifter.

3. Uppgifter om vilka som berörs av regleringen

De som berörs av regleringen är de jordbrukare som ansöker om stöd. Även länsstyrelserna och Jordbruksverket berörs i viss mån.

4. Bemyndiganden som myndighetens beslutanderätt grundar sig på

Det står i 1 kap. 42 § förordningen (2015:406) om stöd för landsbygdsutvecklingsåtgärder att Jordbruksverket får meddela de föreskrifter som behövs för verkställigheten av den förordningen.

Bemyndigande för direktstöden finns i 13 § förordningen (2014:1101) om EU:s direktstöd för jordbrukare.

5. Uppgifter om vilka kostnadsmässiga och andra konsekvenser regleringen medför och en jämförelse av konsekvenserna för de övervägda regleringsalternativen

Vår bedömning är att de föreslagna ändringarna inte medför några kostnadsmässiga konsekvenser.

6. Bedömning av om regleringen överensstämmer med eller går utöver de skyldigheter som följer av Sveriges anslutning till Europeiska unionen

Regleringen överensstämmer med de skyldigheter som följer av Sveriges anslutning till Europeiska unionen.

7. Bedömning av om särskilda hänsyn behöver tas när det gäller tidpunkten för ikraftträdande och om det finns behov av speciella informationsinsatser

Föreskriften måste träda i kraft innan SAM Internet öppnar för att vi ska kunna handlägga ansökningar. SAM Internet öppnar preliminärt för ansökningar den 22 februari 2017. Föreskriften kommer att träda i kraft den 23 januari 2017.

Det finns behov av speciella informationsinsatser framförallt med anledning av att SAM-blanketten försvinner. Det finns också behov av information till de som söker ersättningen för hotade husdjursraser och djurvälståndersättning för extra djuromsorg för får. Det krävs också information om möjligheten att göra en delvis överlåtelse av vallstödet och stödet för minskat kväveläckage.

Jordbruksverket kommer att ge information till målgruppen via väl etablerade kanaler. Det kommer bland annat att ske via Jordbruksverkets hemsida, riktade utskick och information i olika forum, till exempel Konsultinfo. Inför att SAM Internet öppnar gör Jordbruksverket ett riktat utskick till dem som sökte året tidigare.

8. Konsekvenser för landsbygden

De specifika detaljreglerna i föreskriften påverkar inte i sig möjligheterna att bo, verka och leva på landsbygden.

B Företag

Regleringen bedöms inte få effekter av betydelse för företags arbetsförutsättningar, konkurrensförmåga eller villkor i övrigt. Konsekvensutredningen innehåller därför inte någon beskrivning av punkterna i avsnitt B.

C Kommuner och landsting

Regleringen bedöms inte innebära förändringar av kommunala befogenheter eller skyldigheter respektive förändringar av grunderna för kommunerna eller landstingens organisationer eller verksamhetsformer. Konsekvensutredningen innehåller därför inte en beskrivning av punkterna i avsnitt C.

D Samråd

Föreskriften har varit på samråd.

E Övrigt

Denna konsekvensutredning följer Tillväxtverkets mall för konsekvensutredning.

F Kontaktpersoner

Maria Sköld, Stödregelenheten, 036-15 58 58